

“ความสัมพันธ์ของหลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรมฯ”

๑) แผนเรียนรู้หัวข้อ “สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม” ๒๐ หน่วยงาน

- ๑.วัตถุประสงค์ของหัวข้อวิชา :

๑.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไป : **เพิ่มพูนความรู้**ของผู้เข้าอบรมในเรื่อง แนวคิดและความสัมพันธ์ของสิทธิมนุษยชน กับหลักนิติธรรม และความยุติธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าหัวข้อต่อไป และการใช้ประโยชน์ในการ ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

๑.๒ วัตถุประสงค์ในเชิงพฤติกรรม : ผู้เข้าอบรมสามารถ **ระบุความหมาย องค์ประกอบ** ที่สำคัญของสิทธิ มนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรมได้ รวมทั้งระบุความสัมพันธ์ของสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม และความ ยุติธรรม ได้ จากกรณีตัวอย่างไม่น้อยกว่า ๔ ตัวอย่าง

- ๒. หัวข้อ/ประเด็นเนื้อหาในการอบรม

๒.๑ ความหมาย และความสัมพันธ์ระหว่าง หลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม

๒.๒ มุมมองเชิงบวก ลบ ของกลุ่มบุคคล องค์การฯและอุปสรรค ความท้าทายในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนฯ

๒.๓ แรงผลักดันและแรงต้านในการขับเคลื่อน สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม ในประเทศไทย

๒.๔ ภารกิจของเจ้าหน้าที่รัฐและความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม

๒.๕ กรณีตัวอย่างของคดีละเมิดสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม และความยุติธรรม

๑) แผนเรียนรู้หัวข้อ “สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม” ๒๐ หน่วยงาน

- ๓. วิธีการ เทคนิคการฝึกอบรม :

- การนำอภิปราย การประชุมกลุ่มโดยใช้บัตรคำ เทคนิคอบรม **shopping** และ **world café** และกรณีตัวอย่าง

- ๔. วิทยากร :

- นายพิทยา จินาวัฒน์ และคณะ (ชช.ธีรยุทธ แก้วสิงห์ ชช.เปรมยุดา ตันติกนกพร ผอ.ณัฐพล ด้านจิตตรง อ.กวิพันธ์ รอดคมศัลย์ อ.วชิรา น้อยพันธ์ อ.สุพัตรา)

- ๕. เวลาที่ใช้ :

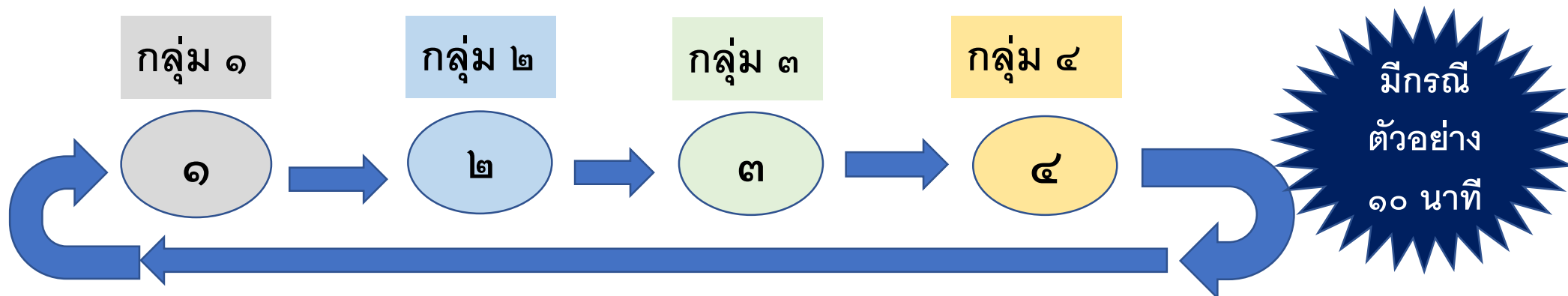
- ๑ ชม.

- ๖. การประเมินผลการเรียนรู้ :

- การสังเกตการณ์เรียนรู้จากการประชุมกลุ่ม การนำเสนอ การตอบข้อซักถาม แบบประเมินการเรียนรู้

การแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม สัทธิมนุษย์ นิติธรรม ยุติธรรม ใช้เทคนิค shopping (๑ ช.ม.)

- ๑. ชี้แจงกิจกรรม และแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น ๔ กลุ่มๆละ ๘ คน
- ๒. แต่ละกลุ่มเข้าประจำในฐานการเรียนรู้ ๔ ฐาน ซึ่งมีวิทยากรอยู่ในแต่ละฐาน คอยแนะนำ
- ๓. ใช้เวลาทำกิจกรรมในแต่ละฐาน ฐานแรก ๑๒ นาที โดยตอบคำถามของฐาน มีบัตรคำให้เลือกและเขียนเพิ่มเติมติดบนบอร์ด ขอให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม
- ๔. หลังจากทำกิจกรรมฐานแรกเสร็จ ให้กลุ่มเคลื่อนไปทำกิจกรรมในฐานต่อไป ฐานละ ๘ นาที จากฐาน ๑ ไปฐาน ๒, จากฐาน ๒ ไป ฐาน ๓, จากฐาน ๓ ไปฐาน ๔ และจากฐาน ๔ ไปฐาน ๑
- ๕. การทำงานในฐานหลังๆ ขอให้สมาชิกกลุ่มใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการตอบคำถามมากขึ้น
- ๖. วิทยากร สรุปเมื่อเสร็จภารกิจ ๕ นาที
- ๗. กรณีตัวอย่าง

การเรียนรู้เรื่อง หลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม และความยุติธรรม จาก ๔ ฐานความรู้

๑

ความหมาย ความสัมพันธ์ของ “สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม และความยุติธรรม”

๒

มุมมองของกลุ่มบุคคล องค์กรฯ ที่มีต่อคำว่า “สิทธิมนุษยชน นิติธรรม ความยุติธรรม” และอุปสรรค ความท้าทายในการส่งเสริม ค้ำครอง “สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม”

๓

การวิเคราะห์แรงผลักดันและแรงต้าน (Force Field Analysis) ในการส่งเสริม ค้ำครอง “สิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรม” ในประเทศไทย

๔

ภารกิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งปฏิบัติงานด้าน “ความมั่นคง บังคับใช้ก.ม. และบริการสาธารณะ” ที่เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม ความยุติธรรมฯ

สรุปจากตัวอย่างคดีดัง (บอส กระทิงแดง, สส.ปริณดา, สงครามยาเสพติด, สลายชุมนุมที่อ.ตากใบ, กระเหรียงแก่งกระจาน, / Һ้วยคริตี, คดีชาวอเมริกันผิวสี ฟลอยด์ แพทเตอร์สันที่สหรัฐฯ) ๑๐ นาที

คำปรารภของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน .....ที่รับรองและประกาศโดย
ข้อมติ สมัชชาสหประชาชาติ ที่ ๒๒๗ เอ /// เมื่อ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ กล่าวถึง
หลักนิติธรรม **(Rule of Law)** ไว้ด้วยว่า

.....เป็นความจำเป็นที่ หลักสิทธิมนุษยชน ควรได้รับความคุ้มครอง
โดย หลักนิติธรรม ถ้าไม่ประสงค์ให้มนุษย์ต้องถูกบีบบังคับให้หาทาง
ออกเป็นที่พึงสุดท้าย ด้วยการก่อความไม่สงบ เพื่อต่อต้านทรราชย์
และการกดขี่.....

ความหมาย ความสัมพันธ์ของสิทธิมนุษยชน นิติธรรม ความยุติธรรม

สิทธิมนุษยชน

- ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิธรรมชาติ
ติดตัวมาแต่เกิด เป็นสากลข้ามพรมแดน

“ความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ”*

สากล

การเข้าถึง/มีสิทธิ ไม่อาจพรากไปได้ แบ่งแยก
ไม่ได้ สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีส่วนร่วม เป็นส่วน
หนึ่งของสิทธิ ตรวจสอบได้ ใช้หลักนิติธรรม
- (สิทธิพื้นฐานขั้นต่ำของมนุษย์ทุกคน)

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

- สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของบุคคลที่

ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครอง

- ตามรัฐธรรมนูญฯไทย

- ตามกฎหมายไทย

- ตามสนธิสัญญาที่ไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติ

(พรบ.คณะก.ก.สิทธิมนุษยชน พศ.๒๕๔๒ ม.๓)

ไทย

นิติธรรม

การปกครองที่ดีนั้นควรต้องให้ก.ม.อยู่
สูงสุด (supremacy of law) ไม่ใช่ตัวผู้
ปกครองอยู่สูงสุดและทุกคนต้องมีสถานะ
ที่เสมอภาค และเท่าเทียมกันภายใต้ก.ม.

การปกครอง/บริหารซึ่งยึดก.ม.เป็นหลัก
การตราก.ม. ตัวเนื้อหา ก.ม. และการใช้
ก.ม.ต้องถูกต้อง และเป็นธรรม เพื่อ
ประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ และมีการ
ควบคุมการใช้ ก.ม.อย่างเหมาะสม*

หลักนิติธรรม บรรจุในรัฐธรรมนูญฯพ.ศ.
๒๕๕๐ เป็นครั้งแรก (ใน ม.๓ ว.๒ ,ม.
๗๘)

ความยุติธรรม

ความถูกต้องตามศีลธรรม
บนพื้นฐานของจริยธรรม

ความสมเหตุสมผล ก.ม.

ก.ม.ธรรมชาติ* ศาสนา

ความเที่ยงธรรม (equity)

และความเป็นธรรม

(fairness) ตลอดจนการ

บังคับใช้ก.ม.

ความสัมพันธ์ของทั้ง

สามหลัก คือ เสมอภาค

ไม่เลือกปฏิบัติ

ใช้หลักนิติธรรม

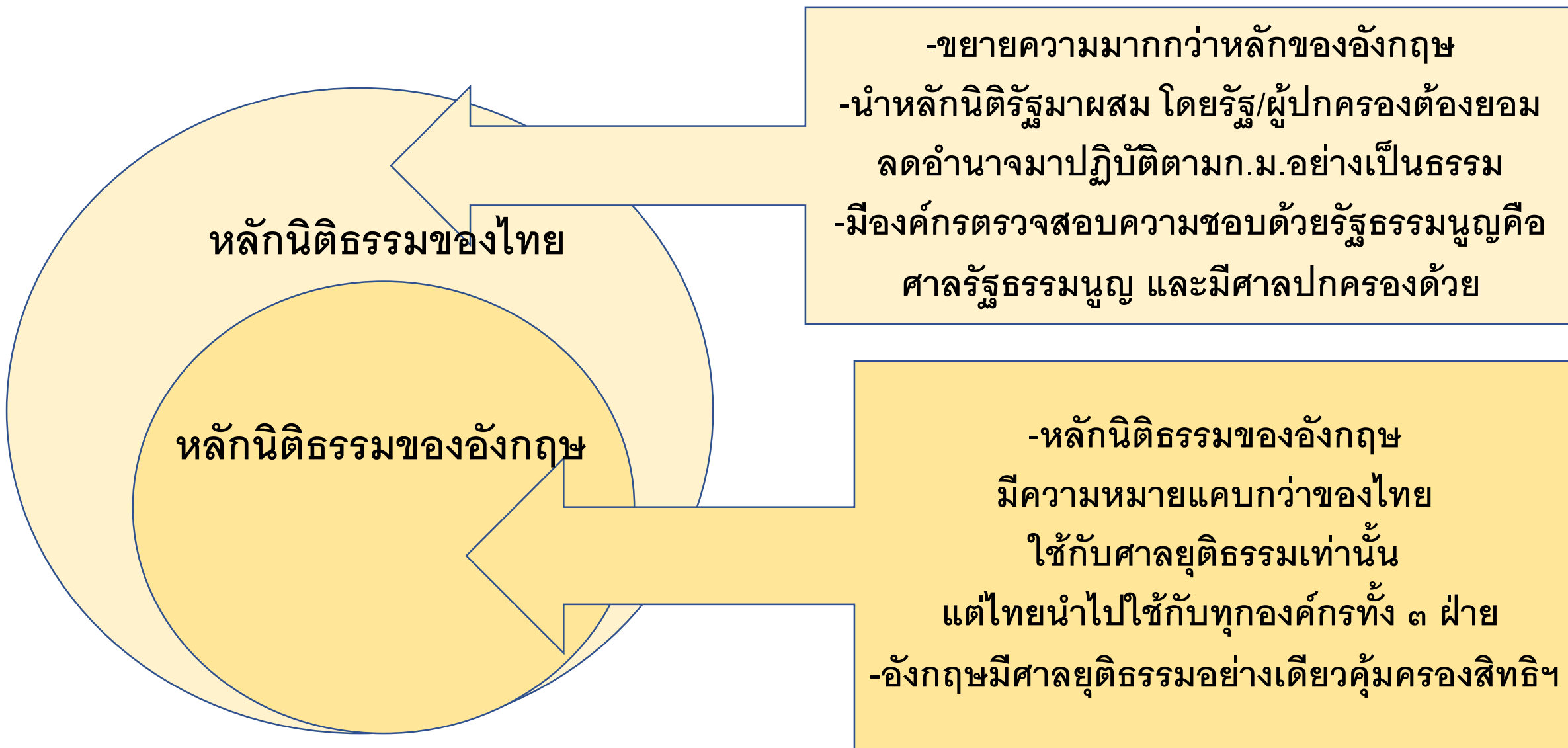

เปรียบเทียบ หลักนิติรัฐ (ยุโรป) กับ หลักนิติธรรม (อังกฤษ)

ประเด็น	นิติรัฐ	นิติธรรม
๑. ที่มา/บ่อเกิดของก.ม.	-ออกโดยกระบวนการนิติบัญญัติ	-คำพิพากษาสร้างก.ม. case law, statue law
๒. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน	-ประกันในระดับรัฐธรรมนูญ, ผูกพันองค์กัรนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ	-องค์กัรตุลาการทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิฯ
๓. การควบคุม ตรวจสอบ	-มีองค์กัรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ (ศาลรัฐธรรมนูญ)	-ไม่มีศาลรัฐธรรมนูญ ใช้การควบคุมทางการเมือง และการมีอำนาจสูงสุดของสภา
๔. การมีศาลปกครอง, ระบบวิธีพิจารณาคดี	-แยก ก.ม.มหาชน กับ ก.ม.เอกชน มีศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองทางคดี ก.ม.มหาชน ศาลค้นหาความจริงได้	-ไม่แบ่งก.ม.มหาชน กับก.ม.เอกชน -ไม่มีศาลปกครองคู่ขนานกับศาลยุติธรรม ฟ้องศาลยธ.ศาลทำหน้าที่คนกลางอย่างเคร่งครัด
๕. การแบ่งแยกอำนาจ	-เป็นหลักสำคัญของนิติรัฐในการแบ่งแยกอำนาจนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ	-ไม่มีหลักนี้ รัฐบาลกับรัฐสภาสัมพันธ์กัน ยอมรับความเป็นอิสระของตุลาการ

หลักนิติธรรมของอังกฤษ และหลักนิติธรรมของไทยในรธน. ปี ๒๕๕๐

- ขยายความมากกว่าหลักของอังกฤษ
- นำหลักนิติรัฐมาผสม โดยรัฐ/ผู้ปกครองต้องยอมลดอำนาจมาปฏิบัติตามก.ม. อย่างเป็นธรรม
- มีองค์กรตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญคือ ศาลรัฐธรรมนูญ และมีศาลปกครองด้วย

- หลักนิติธรรมของอังกฤษ มีความหมายแคบกว่าของไทย ใช้กับศาลยุติธรรมเท่านั้น แต่ไทยนำไปใช้กับทุกองค์กรทั้ง ๓ ฝ่าย
- อังกฤษมีศาลยุติธรรมอย่างเดียวกู้มครองสิทธิฯ

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างหลักนิติธรรม กับความมั่นคงแห่งชาติ(การใช้อำนาจรัฐ)

- ศาลฎีกาไทย มีแนววินิจฉัยถือเอาความมั่นคงของชาติ มาก่อนหลักนิติธรรม
- แม้ว่าการได้มาซึ่งอำนาจการปกครองของคณะปฏิวัติจะขัดกับหลักนิติธรรมอย่างร้ายแรง แต่ศาลฎีกาก็ยอมรับว่าประกาศ หรือ คำสั่งของคณะปฏิวัติเป็นก.ม.ที่ใช้บังคับแก่ประชาชนได้
- ฎีกาที่ ๔๕/๒๔๙๖ “ การที่คณะรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองประเทศได้สำเร็จนั้น คณะรัฐประหารย่อมมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลง แก้ไข ยกเลิก และออกก.ม. ตามระบบแห่งการปฏิวัติเพื่อบริหารประเทศชาติต่อไปได้ มิฉะนั้นประเทศชาติจะตั้งอยู่ด้วยความสงบไม่ได้ ดังนั้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๔๙๐ จึงเป็นก.ม.อันสมบูรณ์”

ปัญหาความขัดแย้งระหว่างหลักนิติธรรม กับความมั่นคงแห่งชาติ(การใช้อำนาจรัฐ)

- หากประกาศหรือคำสั่งของคณะปฏิวัติมีเนื้อหาที่ขัด หรือแย้งกับหลักนิติธรรมอย่างร้ายแรงแล้ว ศาลก็ไม่ยอมรับบังคับให้
- เช่น กรณีประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ(รสช.) ฉบับที่ ๒๖ ซึ่งกำหนดโทษอาญาให้มีผลย้อนหลัง ศาลฎีกา ก็วินิจฉัยว่าประกาศฉบับนั้นตกเป็นโมฆะ (ฎีกาที่ ๙๑๓/๒๕๓๖ ประชุมใหญ่)
- ตัวอย่างอื่น ๆ เช่น กรณีก.ม.กำหนดโทษทางอาญาให้มีผลย้อนหลัง ในคดีอาชญากรรมสงครามที่ ๑/๒๔๘๙ ที่รัฐบาลออกพรบ.อาชญากรรมสงคราม พ.ศ.๒๔๘๘ ศาลฎีกาว่า พรบ.นี้ เฉพาะที่บัญญัติลงโทษการกระทำก่อนวันบังคับใช้พรบ.นี้ชั่วคราว.พ.ศ.๒๔๗๕ เป็นโมฆะ ใช้บังคับไม่ได้
- กรณีคดียึดทรัพย์ตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ฉบับที่ ๒๙ ฎีกาที่ ๙๑๓/๒๕๓๖ ประชุมใหญ่
- และอื่น ๆ ดูคำพิพากษาศาลรัฐธรรมนูญ และศาลปกครองฯ ประกอบ

ในหลวง" รัชกาลที่ ๑๐ มีพระบรม
ราโชวาทแก่ "เนติบัณฑิต" ปี
การศึกษา 2561ทรงแนะ การใช้
กฎหมายวินิจฉัยเรื่องราวต่าง ๆ
จำเป็นต้องคำนึงความยุติธรรมด้วย
เสมอเพื่ออำนวยความผาสุก
ยุติธรรม ให้แก่ประชาชน

"ข้าพเจ้าจึงใคร่จะปรารภกับทุกท่านว่า *ก.ม.กับความยุติธรรมนั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาก เพราะก.ม.คือสิ่งที่บัญญัติ ขึ้นเพื่อใช้เป็นปัจจัยสำหรับรักษาความยุติธรรม*

"กล่าวได้ว่า ความยุติธรรมเป็นวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ส่วนก.ม. เป็นเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

"ดังนั้นการใช้ก.ม.ในการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องราวต่าง ๆ โดยคำนึงถึง ความผิดถูกตามตัวบทก.ม.เท่านั้น ก็ดูจะไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นต้องคำนึงความยุติธรรมอันเป็นวัตถุประสงค์ด้วยเสมอ การใช้ ก.ม.จึงจะมีความหมาย และได้ผลสมบูรณ์ตามทีควรจะได้

"หากท่านทั้งหลายจะได้พิจารณา ให้เห็นความสำคัญในข้อนี้ และ นำไปเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดเที่ยงธรรมแล้วการใช้ก.ม.ก็จะบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ คือสามารถอำนวยความผาสุก ยุติธรรม ให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง.....

มุมมองของกลุ่มบุคคล องค์กรต่างๆที่มีต่อสิทธิมนุษยชน นิติธรรม ความยุติธรรม และอุปสรรค ความท้าทาย

๒

ประเด็น	มุมมองเชิงบวก	มุมมองเชิงลบ	อุปสรรค	ความท้าทาย
สิทธิมนุษยชน	<ul style="list-style-type: none"> -สิทธิพื้นฐานขั้นต่ำของมนุษย์ทุกคนที่จะต้องมี -ช่วยลดช่องว่างของคนในสังคม ครอบคลุมตั้งแต่เกิดจนตาย 	<ul style="list-style-type: none"> -ตามกันฝรั่ง เป็นเครื่องมือของฝรั่ง บ้าอุดมการณ์ พวกมองโลกสวย, คอยจับผิดเจ้าหน้าที่ ขัดขวางการลงทุน การพัฒนา 	<ul style="list-style-type: none"> -ระบบอุปถัมภ์ เล่นพวก อันมีพื้นฐานมาจากค่านิยมที่มีอยู่ในสังคมไทยมานาน 	<ul style="list-style-type: none"> -การนำมาใช้ให้เกิดความพอดีระหว่าง หลักรัฐธรรมนูญสากล กับบริบทของประเทศไทย
นิติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> -ยึดก.ม. ดีกว่ายึดตัวบุคคล -การปกครอง/บริหารบ้านเมือง และการปฏิบัติงานของจนท.รัฐ จะได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่ทำตามอำเภอใจ 	<ul style="list-style-type: none"> -พวกชอบอ้างว่ายึดก.ม.เป็นหลัก เห็นหาช่องว่างของก.ม. พลิกแพลงไปเรื่อย -ก.ม.ล้าสมัย แข็งตัวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง หัวสีเหลี่ยม 	<ul style="list-style-type: none"> -ก.ม.หลายฉบับออกมา ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ การใช้ขบถเบียดเบียน -ขาดการเฝ้าระวัง/ตรวจสอบ จากประชาชน -ขาดการปลูกฝังคนในชาติ ให้มีอุดมการณ์รักต่อสู้เพื่อความยุติธรรม -เล่นพวก 	<ul style="list-style-type: none"> -ก.ม.ระเบียบที่ดี มี แต่ไม่นำมาใช้ อย่างจริงจัง แล้วปรับปรุงไปด้วย -การปลูกฝังค่านิยม ให้รักเคารพ ยึดถือหลักฯดังกล่าวอย่างจริงจัง
ความยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> -ความเป็นธรรม,ไม่ลำเอียง,มีขอบเขตกว้างกว่าก.ม., -ก.ม.เป็นเพียงเครื่องมือในการให้ความยุติธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> -คืออะไร มีอยู่จริงหรือ, เห็นมีแต่เล่นพวก ในกลุ่มคนที่มีอำนาจใหญ่โต ถ้าได้ประโยชน์ก็ว่ายุติธรรมแล้ว 		

มุมมองของของนักการเมือง
รัฐบาล ข้าราชการ
ธุรกิจ NGOs
ประชาชน ต่างประเทศ

การวิเคราะห์แรงสนับสนุนและแรงเสียดทานในการขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนฯ

แรงผลักดัน ขับเคลื่อน(Driving Forces)

อิทธิพลของกระแสสิทธิมนุษยชนโลก แรงกดดันจากมหาอำนาจ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมฯ

ไทยเป็นสมาชิก **UN** และรับรองข้อตกลงฯ และอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับ จึงมีพันธกรณีต้องนำมาปฏิบัติ โดยบรรจุในรัฐธรรมนูญฯ ก.ม.ภายใน และมีกลไก **UN** ติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามพันธกรณี

ความตั้งใจจริง/เจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาล พรรคการเมือง

แรงจากนอกประเทศ, ฝ่ายการเมือง/รัฐบาล
ฝ่ายค้าน , ราชการประจำ, ธุรกิจเอกชน.

ประชาชน **NGOs**

การส่งเสริม เผยแพร่ อบรม อบรม อดรนงค์ เฝ้าระวัง และตรวจสอบ จากกลุ่มคนรุ่นใหม่ สื่อฯ นักวิชาการ ภาคประชาสังคม องค์กรระหว่างประเทศ

แรงเสียดทาน (Constraint Forces)

สาระสำคัญของหลักสิทธิมนุษยชนสากล(ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพฯ) กระทบต่อค่านิยม ธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา (บุญกรรม อุปถัมภ์ อาวุโส ชัดศาสนา)

สภาพแวดล้อมทางการเมือง การปกครองของไทย (ที่ฝ่ายทหารมีอำนาจปกครองเป็นเวลานาน ไม่เอื้อต่อการส่งเสริม การใช้หลักสิทธิมนุษยชนที่เน้นการมีส่วนร่วม ความเสมอภาค ตรวจสอบได้ฯ)

ภาพลักษณ์ของขบวนการเรียกร้อง/ส่งเสริมสิทธิฯถูกผูกโยงกับเรื่องการปฏิรูปทหาร ตร.สถาบันฯ และการยึดหลักสากลมากกว่าบริบทโดยเฉพาะของไทย

แรงต้านจากกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง

ภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ปฏิบัติงานด้านต่างๆที่เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ด้านความมั่นคง

หน่วยงาน
หลัก/รอง

-ทหารเป็นหลัก ตร. ฝ่ายปกครองฯ เป็น
ผู้ช่วย เป็นหน่วยงานรอง สนับสนุน

ฐานคิด

- การใช้กำลังรักษาความมั่นคงภายนอก ภายใน
มีปฏิบัติการใช้กำลัง ต้องเด็ดขาด มีประสิทธิผล

ก.ม.ที่
เกี่ยวข้อง

-รัฐธรรมนูญ ปี๖๐, ระเบียบการจัดตั้ง
หน่วยงานกระทรวงกลาโหม, ก.ม.พิเศษ :
พรบ.กฏอัยการศึกฯ,พรก.ฉุกเฉิน ปี๔๘,
พรบ.ความมั่นคงภายใน ๒๕๕๑ ,กฎการใช้
กำลังของทหารฯ

ลักษณะ
การละเมิด

ละเมิดสิทธิพลเมือง(ชีวิต ร่างกายฯ) และการ
แสดงออกของประชาชน เพราะคุ้นเคยกับ
หลักการทหาร การใช้กำลัง เมื่อมาปฏิบัติงาน
รักษาความสงบภายใน ต้องใช้ก.ม.สิทธิ
มนุษยชนเป็นหลัก ซึ่งไม่คุ้นเคย

บทเรียน

คดีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น ที่ อ.ตากใบ
จ.นราธิวาส คดีการสลายการชุมนุมต่าง ๆ,คดีชัชฎุมิ
ปะแส,คดีวัดปทุมวนารามฯ

ด้านบังคับใช้ก.ม.

ตำรวจ ปกครอง (หน่วยงานบังคับใช้ก.ม.),
เป็นหลัก ทหารเป็นหน่วยงานรอง

ปฏิบัติตามที่ก.ม.ให้อำนาจไว้, ใช้หลักก.ม.สิทธิ
มนุษยชน เมื่อทหารมาช่วยเป็นจพง.ตร./ปกครอง

รัฐธรรมนูญ ปี ๖๐ ประมวลก.ม.อาญา, กม.
ที่มีโทษอาญา,ป.วิ.อาญาฯ ก.ม.พิเศษด้าน
ความมั่นคงฯ,พรบ.การชุมนุมสาธารณะฯ

ละเมิดสิทธิในกระบวนการยุติธรรม (ที่เกี่ยวกับ
การตรวจค้น จับกุม สอบสวน กักขัง,ควบคุม
ตัว,ฯ) และการเลือกปฏิบัติ ขัดหลักนิติธรรม
เรียกรับเงินฯ

คดี เซอริ แอนตันแคน, กทพ.ฯ
ทนายทกระทิงแดง,คดีจับผู้ต้องหาผิดตัว,คดี
ขับไล่ชาวกระเหรี่ยงออกจากพื้นที่ แก่ง
กระจาน คดีจับกุมผู้ชุมนุมประท้วง,คดีสส.ป
ริณดา เปรียบเทียบกับ ชาวบ้านบุกรุกที่ดิน

ด้านบริการสาธารณะ

จนท.พลเรือน เป็นหลัก(สธ.รง,พม.ศธ.ฯ) ทหาร
ตำรวจเป็นหน่วยงานรอง

ให้บริการสาธารณะ อย่างเสมอภาค ไม่เลือก
ปฏิบัติ รวดเร็ว เป็นธรรม มีจิตบริการปชช.

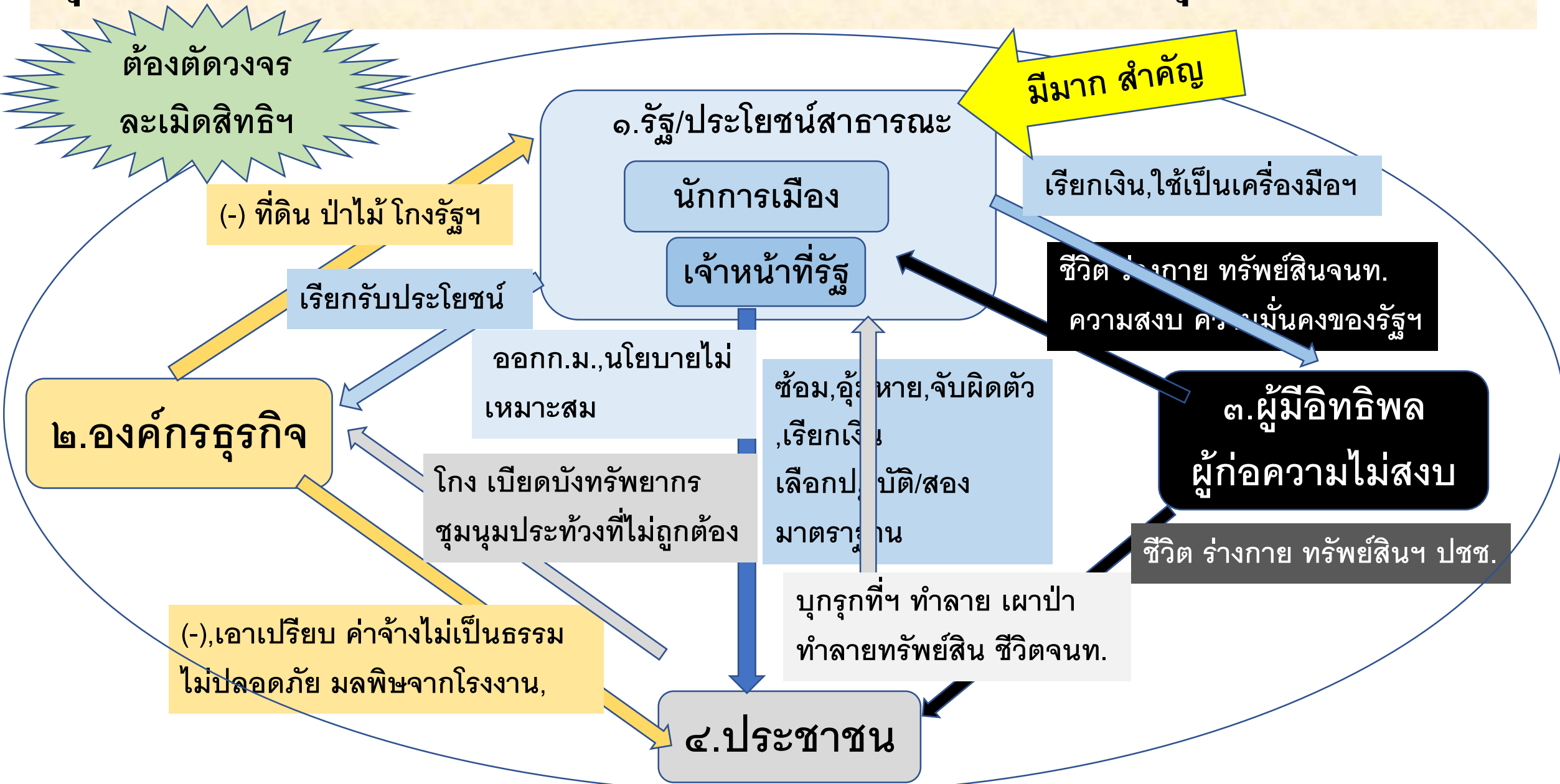
รัฐธรรมนูญ ปี ๖๐, ก.ม.การจัดตั้งหน่วยงานฯ,
พรบ.วิธีปฏิบัติราชการ,พรบ.ความรับผิดชอบ
ละเมิดของจทท.พรบ.ให้บริการฯของหน่วยงาน
ก.ม.การกระจายอำนาจฯให้ท้องถิ่นฯ

ละเมิดสิทธิฯในเรื่องการเลือกปฏิบัติ,
ทุจริต,ในการให้บริการแก่ประชาชน ขัด
หลักนิติธรรม ไม่เป็นธรรม

คดีทุจริตของหน่วยราชการ,องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น,คดีการรถไฟถูกฟ้องติดป้าย
โฆษณา,คดีข้อพิพาทระหว่างชาวเล กับ
เจ้าของโฉนดที่ดิน คดีชาวบ้านห้วยครีตี้ได้รับ
ผลกระทบจากมลพิษโรงงาน

บุคคล องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิ เสรีภาพ สิทธิมนุษยชน ประชาชน

คดีฆาตกรรมน.ส.เชอริแอน ดันแคน ในปีพ.ศ. ๒๕๒๕

สะท้อนให้เห็นปัญหาในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย นำไปสู่การปรับปรุงครั้งสำคัญ

๑. หลักสิทธิมนุษยชน

- ขัดหลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกปฏิบัติ (คนจนกับคนรวย)
- ละเมิดสิทธิชีวิตร่างกาย

๒. หลักนิติธรรม

- กระบวนการยุติธรรมฯ ปิดเบียด
- ต.ร.สร้างพยานหลักฐานเท็จ ไป
- จับแพะ สอบสวน อัยการฟ้อง
- ศาลตัดสินลงโทษฯ จนผู้บริสุทธิ์
- เสียชีวิตในเรือนจำ

๓. ความยุติธรรม

- เป็นรอยต่างพร้อยของความ
- ยุติธรรมไทย

คดีทายาทกระทิงแดง ชนตำรวจตายแล้วหนี เกือบ ๘ ปีไม่คืนหน้า มีจนท.รัฐหลายฝ่ายช่วยเหลือ

๑. หลักสิทธิมนุษยชน

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกปฏิบัติ
- จนท.ในกระบวนการยุติธรรม
คอร์รัปชัน ทำผิดก.ม.

๒. หลักนิติธรรม

- การกระทำของจนท.ผิดก.ม.
ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม.
- เจ้าหน้าที่ในกระบวนการ
ยุติธรรมฯทำงานเป็น
เครือข่ายช่วยผู้กระทำผิด

๓. ความยุติธรรม

- ไม่เป็นกลาง ไม่เป็นธรรม คน
รวยทำผิดไม่ถูกนำมาลงโทษ

กรณีตากใบ จ.นราธิวาสปี ๒๕๔๗ การปฏิบัติงานของจนท.ฯมีความเสี่ยงในการละเมิดสิทธิฯ

๑.หลักสิทธิมนุษยชน

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกปฏิบัติ ละเมิดก.ม.และหาผู้รับผิดชอบไม่ได้
- ใช้ความรุนแรง ประมาท เลินเล่อฯ ทำให้ผู้ชุมนุม เสียชีวิตมาก

๒.หลักนิติธรรม

- การกระทำของจนท.ผิดก.ม. ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม.
- กระบวนการยุติธรรมฯเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษไม่ได้

๓.ความยุติธรรม

ไม่เป็นกลาง จนท.ทำผิดไม่มีความผิดไม่ถูกลงโทษ

กรณีจันทฯ เผาบ้าน ที่ทำกินของชาวกระเหรี่ยงแก่งกระจาน ผลักดันให้ออกจากพื้นที่ /คดีบิลลี่ฯ

๑. หลักสิทธิมนุษยชน

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกปฏิบัติ (ไม่เผาไล่ที่กลุ่มอื่น)
- จันท.ฯ ใช้ความรุนแรง ทำผิดก.ม.

๒. หลักนิติธรรม

-ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม. เป็นหลัก การกระทำของจันท.ไม่
เป็นไปตามขั้นตอนของก.ม. (due process of law) เป็นการใช้อำนาจเกินจำเป็น

๓. ความยุติธรรม

-ไม่เป็นกลาง ไม่เป็นธรรม
-ชาวกระเหรี่ยงอ้างว่าอยู่มาก่อน
ประกาศเป็นพื้นที่ต้องห้ามฯ
ทำไมศาลฯ ไม่ตัดสินกรณีนี้

เผาบ้าน เผาที่ทำกินกระเหรี่ยงแก่งกระจาน

ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ชดใช้ค่าเสียหายให้ นายคออี และชาวบ้านบางกลอยบน และใจแผ่นดิน เป็นเงินคนละประมาณ 50,000 บาท กรณีเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน รื้อถอนและเผาทำลายบ้านของชาวบ้านเมื่อปี 2554 ซึ่งถือเป็นการใช้อำนาจเกินความจำเป็นไม่สมควรแก่เหตุ ขณะที่ชาวบ้านไม่มีสิทธิ์กลับไปอาศัยในที่เดิมได้ โดยชาวบ้านยืนยันจะต่อสู้เพื่อขอพิสูจน์สิทธิ์ต่อไป

กรณีมลพิษจากโรงงานฯ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านห้วยครีตี้ จ.กาญจนบุรี (เกิดครีตี้โมเดล)

๑. หลักสิทธิมนุษยชน

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกรูปแบบ (ต่อชาวกระเหรี่ยง)
- โรงงานทำผิดก.ม.ปล่อยมลพิษ
- จนท.ฯปฏิบัติงานล่าช้า ผิดก.ม.
- ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

๒. หลักนิติธรรม

- ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม.เป็นหลัก (ก.ม.สิ่งแวดล้อม)
- การกระทำของจนท.ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของก.ม.

๓. ความยุติธรรม

- จนท.รัฐไม่เป็นกลาง ไม่เป็นธรรม
- ใช้เวลา ๑๗ ปี ในการดำเนินคดี และแก้ไขเยียวยา ปัจจุบันยังไม่เสร็จ

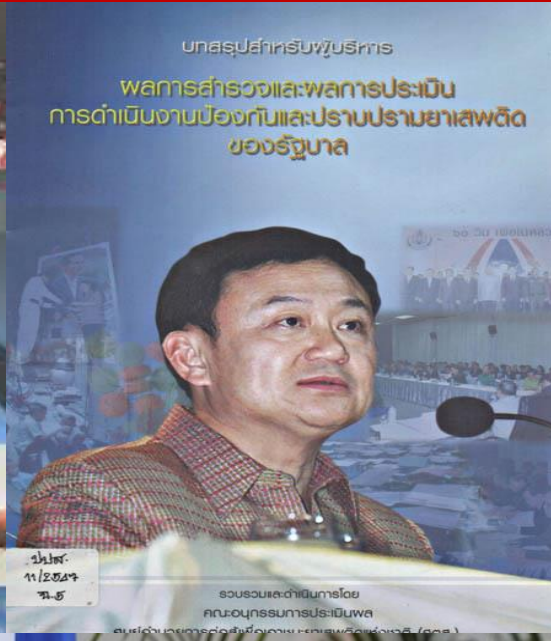
ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

มลพิษจากเหมืองขลุงลำห้วยครีตี้ ทำให้ชาวบ้านป่วย เสียชีวิต ใช้น้ำบริโภคไม่ได้

สงครามยาเสพติดของไทยปี ๒๕๔๖ และของฟิลิปปินส์ ปี๒๕๕๕ คนเสียชีวิตหลายพันคน

๑. หลักสิทธิมนุษยชน

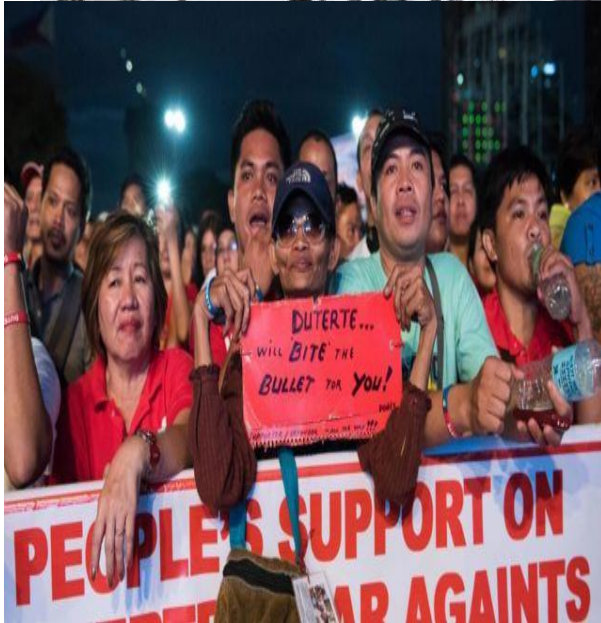
- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- จนท.ละเมิดก.ม.และหาผู้รับผิดชอบไม่ได้
- เลือกปฏิบัติ ใช้ความรุนแรง

๒. หลักนิติธรรม

- ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม.เป็นหลัก
- ใช้หลักควบคุมอาชญากรรม มากกว่าหลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักทำขั้นตอนตามก.ม.(Due process of Law) ของสหรัฐอเมริกา
- การกระทำของจนท.ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของก.ม. (ตั้งศาลเตี้ย)

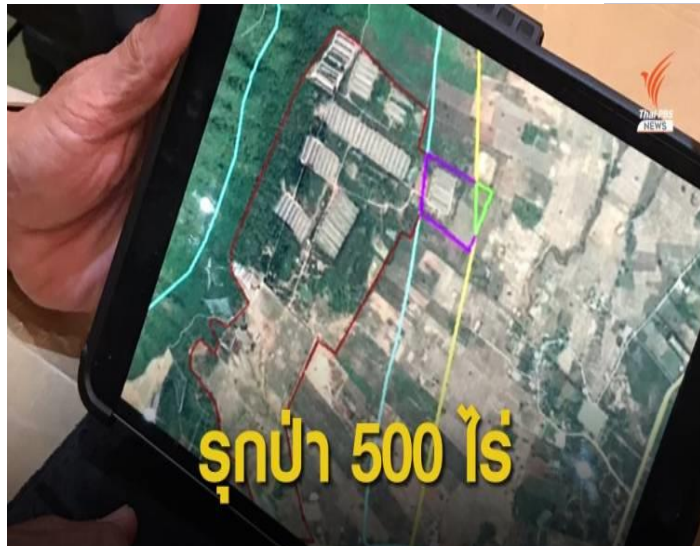
๓. ความยุติธรรม

- จนท.รัฐไม่เป็นธรรม ถ้าเป็นลูกหลานโดนตัดตอนบ้าง จะรู้สึกอย่างไร)

กรณีสส.ปวีณา กับ ชาวบ้านบุกรุกที่ดินต้องห้าม (ที่ดินสปก.และป่าสงวนแห่งชาติ)

๑. หลักสิทธิมนุษยชน

- คัดติศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกปฏิบัติ (สส.กับ ชาวบ้าน)
- ละเมิดก.ม.

๒. หลักนิติธรรม

- ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม.เป็นหลัก
- การกระทำของจนท.ไม่เป็นไปตาม ขั้นตอนของก.ม. ล่าช้า

๓. ความยุติธรรม

ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นกลาง
- ข้อเท็จจริงใกล้เคียงกัน เหมือนกัน แต่ การปฏิบัติต่างกัน คุณมีไว้ขังคนจน

ตร.เมืองมินิอาโพลิสฯ ละเมิดสิทธิผู้ต้องหาชายผิวดำจนเสียชีวิต จนเกิดประท้วงใหญ่

๑.หลักสิทธิมนุษยชน

- ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เลือกปฏิบัติ ละเมิดก.ม.
- ใช้ความรุนแรง ประมาทเลินเล่อฯ

๒.หลักนิติธรรม

-ไม่ยึดหลักปกครองโดยก.ม.เป็นหลัก การกระทำของจนท.ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของก.ม.(due process of law)

๓.ความยุติธรรม

ไม่เป็นธรรม ไม่เป็นกลาง มีอคติกับคนผิวสี

รัฐมิชิไซต้า จ่ายเยียวยา ๘๓๐ ล้านบาท

มาบตาพุด

เราไม่เอา
อุตสาหกรรม
ที่เปลี่ยนวิถีชุมชน

ไปอุทยานราชภักดิ์ ส่องแสงท

วันที่ 7 ธันวาคม 2015
ขบวน 7 โมงเช้า
สถานีบางกอกน้อย

